

42 B 219

1996

351

Op 1 december 1996 overleed in de Sint-Augustinuskliniek
te Wilrijk onze medebroeder

Martin Rijken

salesiaan van Don Bosco

Op 1 december 1996 overleed in de Sint-Augustinuskliniek te Wilrijk onze medebroeder.

Martin Rijken

Hij werd geboren te Bree op 24 mei 1922.

Hij deed zijn eerste professie te Groot-Bijgaarden op 2 september 1942.

Hij deed zijn eeuwige professie te Oud-Heverlee op 1 mei 1948

Hij werd te Oud-Heverlee tot priester gewijd op 6 mei 1951.

1941-42	Groot-Bijgaarden	noviciaat;
1942-43 tot 1943-44	Grand-Halleux	postnoviciaat;
1944-45 tot 1946-47	Kortrijk	triënnaat;
1947-48 tot 1950-51	Oud-Heverlee	theologie;
1951-52 tot 1952-53	Kakyelo	leraar en assistent;
1953-54 tot 1963-64	Kakyelo	schooldirecteur + missieapostolaat;
1964-65 tot 1965-66	Kipusha	leraar en assistent;
1966-67 tot 1972-73	Kipusha	missieapostolaat;
1973-74 tot 1979-80	Kipusha	directeur;
1980-81 tot 1987-88	Kipusha	missieapostolaat;
1988-89 tot 1990-91	Kipusha	directeur;
1991-92 tot 1996	Boortmeerbeek	op rust gesteld.
sinds 7 november 1996 te	Hoboken	

HOMILIE

Beste familie,
medebroeders en vrienden van Martin,

Het heengaan van Martin doet ons pijn, want wij hebben veel van hem gehouden. Voor hem echter is zijn dood een bevrijding. De laatste jaren heeft hij veel geleden. Hij had het er moeilijk mee niet meer te kunnen spreken. Op 20 juni 1992 schreef hij een brief naar zijn provinciaal, Jean-Pierre Tafunga.

Hij schreef hem in het Frans; ik vertaal er een stukje uit: *'Ik heb problemen met mijn stem: ik heb het zeer moeilijk om mij uit te drukken en mij verstaanbaar te maken. Ik vind het erg niet te kunnen deelnemen aan de gesprekken zoals ik het graag zou willen'*.

Toen de dokter enkele weken geleden vroeg om een zware chirurgische ingreep te mogen doen, tikte hij op zijn schrijfmachine de volgende woorden: *'Voor mij hoeft het niet meer: ik wil sterven. Ik heb een mooi leven gehad'*.

Onze medebroeder, Martin, heeft inderdaad een mooi leven gehad. Hij is geboren te Bree op het feest van Maria-Hulp der Christenen, 24 mei 1922 uit een gezin van 11 kinderen, waarvan er 3 reeds zeer vroeg gestorven zijn. Vader was schilder en fotograaf en moeder droeg de zorg voor het grote gezin en hielp nog mee in de winkel.

Toen Martin 11 jaar was stierf zijn vader door een ongeval. Dit heeft hem diep getroffen. Door zijn heerom en naamgenoot, Martin Rijken, salesiaans pastoor te Luik, leerde hij zoals de families Claes en Creemers Don Bosco kennen. Het was dus vanzelfsprekend dat hij in Don Bosco Hechtel zijn humaniora zou doen.

Het laatste jaar, de retorica, volgde hij te St. Denijs-Westrem, dat omwille van de bezetting van het huis door de Duitsers, zijn intrek had genomen in Groot-Bijgaarden.

Op 24 mei 1942 deed Martin in al zijn eenvoud en in de taal van toen zijn aanvraag om toegelaten te worden tot het noviciaat: *'Zeer eerwaarde heer bestuurder, zo schreef hij, hiermede vraag ik u dat ik toegelate worde voor 't noviciaat. Waarom ik den kloosterlijke staat verkies? 't Is de verhevenste, 't is de gansche overgave in Gods handen, waarin de diepste en intiemste zielenvreugde gelegen is. Overtuigd ben ik wel van de gewichtigheid dezer keuze. Wel weet ik wat offer 't zal kosten afstand te doen van zoovele genoegens die de wereld kan schenken en die de innige familiekring ons geeft. Maar ik hoop en betrouw op Moederkes hulp en steun. En zoo zal dat offer dat nu zoo zwaar toeschijnt, heel licht vallen, wanneer men zich dichter bij God voelt en de zoete, intieme, inwendige vreugde geniet. De voorkeur geef ik aan deze sociëteit: 't is een vurig verlangen om eens als ware zoon van Don Bosco, onder zijn vaandel te strijden met de leuze: 'Da mihi animas, cetera tolle'. En dit als priester-missionaris'.*

Zijn vormingsjaren waren gekenmerkt door de oorlog en de gevolgen van het oorlogsgebeuren. Toch kon alles normaal verlopen:

noviciaat in Groot-Bijgaarden, 2 jaar filosofie in Farnières, 3 jaar stage in Kortrijk en 4 jaar theologie in Oud-Heverlee. Voetballen was zijn geliefkoosde sport. Reeds als kind speelde hij voetbal in de straat met zijn kameraden. Ook later met de jongens en medebroeders speelde hij graag voetbal. Medespelers deden al het mogelijke hem in hun ploeg te hebben: hij was een harde loper en had een goede techniek: *'klein, maar dapper'*.

Op 6 mei 1951 werd hij priester gewijd en nog in hetzelfde jaar ging zijn droom in vervulling: hij mocht naar de toen zo genaamde 'Congo' vertrekken. Van 1951 tot 1964 in Kakyelo en daarna tot 1991 in Kipushya, waar hij leraar, directeur, maar vooral broussepater was. Met zijn motor reed hij van dorp tot dorp. Daar heeft hij de Blijde Boodschap van Jezus Christus verkondigd niet alleen met woorden, maar vooral door zijn kinderlijke eenvoud, zijn levensvreugde en door zijn daden van goedheid: vele melaatsen heeft hij verzorgd. Om het met de woorden uit het evangelie te zeggen: hongerigen heeft hij gevoed, dorstigen heeft hij gelaafd, naakten gekleed en zieken bezocht en verzorgd. Wanneer hij na een zware broussetocht eventjes buiten op de bank uitrustte, kwamen heel spontaan de kinderen van de buurt bij hem: zij voelden zich thuis bij hem. Martin was de ziel van de missie.

Hij werd door zijn mensen en medebroeders op handen gedragen, omdat hij ze heel graag zag. Hij was een mens om veel van te houden. Hij was niet kleinzielig, jaloers, hebzuchtig, ijdel of hoogmoedig, maar hij gaf ruimte, was goed en geduldig. Hij leefde met alle mensen in vrede. Medebroeders getuigen: *'Martin maakte*

nooit met iemand ruzie'.

Op 1 mei 1990 moest hij totaal uitgeput, naar België terugkeren om verzorgd te worden van een chronisch onderdrukte malaria. Ook al was hij nog niet volledig hersteld, hij wilde kost wat kost terug naar zijn mensen in Zaïre. Het heeft spijtig genoeg niet lang geduurd, want in september van dat zelfde jaar moest hij opnieuw om gezondheidsredenen definitief naar Boortmeerbeek. Dit heeft hem veel moeite gekost, maar zijn hart is steeds in de missies gebleven. In de reeds geciteerde brief aan zijn provinciaal schreef hij vanuit Boortmeerbeek: *'Iedere dag ben ik met u in mijn gedachten en gebeden: ik ben en blijf hier een vreemdeling'*. Tijdens een wandeling hield hij altijd even halt aan het beeld van O.L.Vrouw. Iedere avond vroeg hij, voor het slapengaan de pater-noster. En wanneer bij het gezamenlijk bidden van het rozenhoedje een intentie werd geformuleerd voor onze missionarissen, knikte hij vriendelijk en lachte.

Martin hield op een bijzondere wijze van zijn familie. Het deed hem deugd in het Limburgs dialect van Bree aangesproken te worden. Hij was heel dankbaar voor de mensen die hem met veel zorg hebben omringd in Boortmeerbeek en de laatste weken in Hoboken: zijn medebroeders, het personeel van de beide huizen en van het Wit-gele Kruis, de verpleegsters en geneesheren. Martin is nu van zijn lijden verlost en mag delen in de vreugde van de verrijzenis van Jezus Christus. Hij mag voorgoed thuiskomen bij God.

Beste medebroeder Martin,

over de dood heen blijven wij met je verbonden,
niet enkel als een herinnering,
maar met de zekerheid dat je met ons verbonden blijft.
Je laat ons ervaren dat een leven in totale gegevenheid,
in blijheid en ongekunsteldheid en kinderlijke eenvoud
wonderen van goedheid kan verrichten.

Je leven roept ons ook op te beseffen wat het betekent gezond te zijn,
zonder moeite te kunnen eten, te kunnen spreken
en te kunnen genieten van al het mooie van Gods schepping.
Je leven roept ons op onze eigen zorgen en moeilijke momenten
te relativiseren en dankbaar in het leven te staan.

De congregatie en heel in het bijzonder
je medebroeders van de Centraalafrikaanse provincie
zeggen je dank voor je hartelijke en levendige aanwezigheid
als salesiaanse broussepater midden het gewone volk
in die uiterste hoek van Shaba.

Moge het zaad dat je op Gods akker hebt uitgestrooid rijke vruchten dragen.

Wij bidden dat je mag verder leven bij God en dicht bij Don Bosco
en Onze-Lieve-Vrouw, van wie je zoveel houdt.

Spreek jij nu voor het Zairese volk en voor ons ten beste.

Piet Palmans
provinciaal

Haacht, 7 december 1996

